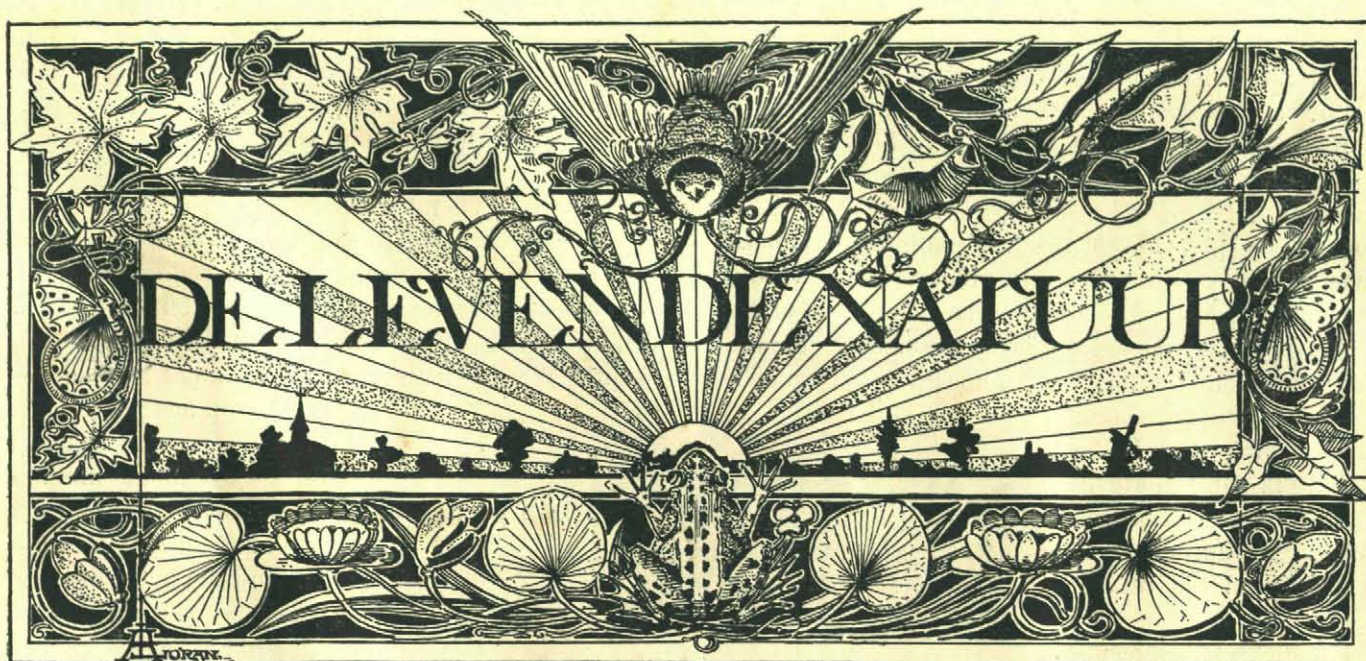

REDACTIE :

E. HEIMANS, J. JASPERS JR. EN JAC. P. THIJSSÉ.

Adres van de Redactie:

E. HEIMANS, ROZENGRACHT 63, AMSTERDAM.

UITGAVE VAN :

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

Prijs per jaar f 3.60.

Een Amerikaansche verhuizing.

Wat men in Amerika heele huizen verplaatst, is algemeen bekend. Zoo'n verhuizing heb ik ook eens uitgevoerd, 't was weliswaar een heel kleine woning, maar — nu, laat ik de geschiedenis eens vertellen.

't Was een warme en droge zomer — die van 1893, wel te verstaan. Op 't platteland zag alles vaal van het stof; de dakgoten waren weken, ja maandenlang op non-activiteit; alles smachtte naar regen. Men zocht naar verschijnselen, die een spoedige verandering konden voorspellen, maar vond er geen: het roet in den schoorsteen toonde volstrekt geen neiging tot vallen, de vloeren van de kelders zweetten geen droppeltje vocht uit en zelfs de ouderwetsche kleerkasten van ouderwetsche menschen, die anders zoo profetisch kunnen „knappen” als 't zal gaan regenen, bleven stom. Ook de dieren schenen niet meer aan regen te gelooven.

Aan de achterzij van ons huis bevond zich de zinken buis, die het water, uit alle dakgoten saamgestroomd, naar den regenbak moest voeren. 't Begin van die buis was een vrij groote, vierkante trommel, waarin het water geklaard wordt. Vlak daarbij stond een vlierstruik, waarin ik al een maal of wat roodstaartjes (*)

had zien rondsluipen. Ik kon echter maar niet ontdekken, waar ze hun nest hadden. Wie een hoop turf of rijshout bij zijn huis heeft, kan in deze streek bijna zeker zijn, dat daarin roodstaartjes zullen nestelen. Maar iets dergelijks was er niet in de nabijheid, evenmin als holle boomen.

Op zekeren dag echter zag ik, hoe het wijfje uit den vlierstruik op den rand van den zinken trommel wipte en daarin.

„Lieve tijd,” dacht ik, „de beesten zullen toch geen nest bouwen in een waterleiding! Ik wachtte, of de vogel ook weer te voorschijn kwam; maar neen. Toen tikte ik eens tegen de pijp en daar vloog zij heen, zette zich in een nabijstaanden boom en wipte angstig met zijn staartje. Fluks een laddertje gehaald en gekeken. Jawel! daar zat in den eenen hoek het nest met vijf lichtblauwe eitjes. „Uutik! uutik! uutik-tik!” klonk het klagend uit den tuin, waar het mannetje zeker op den uitkijk had gezeten.

„Stomme beesten!” dacht ik, „hadt ge ooit ongelukkiger plaats kunnen kiezen? Of gaat het dierlijk instinct zóóver, dat ge uw eitjes veilig weet? Zullen we nog zoo lang op den regen moeten wachten, tot ge uit die eitjes jongen hebt gebroed en grootgebracht? Wee dan het aardrijk, wee ook u zelf; want ge zult met de aarde moeten verdorsten.”

(*) *Ruticilla phoenicurus* L.

Twee dagen later vertoonden zich donderwolken in het Zuidwesten en weldra dreigde de hemel met — neen: *beloofde* hij den langverwachten regen. Hoe ook ieder verlangde naar het vocht, ik vreesde voor mijn arme roodstaartjes. Kwam er een bui, dan was het broedsel reddeloos verloren. Misschien kon ik de pijp boven het nest verstoppen; maar onze regenbak? en de wasch? Wat zou mijn vrouw daarvan zeggen? „Water!” was alom het parool.

Nader kwam de bui; reeds rommelde de donder. Er was geen twijfel meer mogelijk: we zouden regen krijgen. Toen nam ik een stout besluit. Fluks maakte ik van een stevig sigarenkistje een vogelhuis, heel primitief; want er was geen tijd te verliezen.

Het deksel vastgespijkerd, een vlieggat er ingesneden, het eene eindplankje weggenomen en een ander, wat grooter opgezocht, om er later op te spijkeren. Nu klom ik bij het nest. Het gelukte mij, de zinken pijp van boven zoover los te werken, dat ik het nest er in zijn geheel uit kon nemen. Een zacht klagend gepiep van het wijfje achter mij, een wanhopig „uutik!” van het mannetje, nu eens vlak bij, dan verder af. Ik stoorde er mij niet aan, ik deed het immers om bestwil. Ik legde een beetje los hooi onder in het sigarenkistje en plaatste toen het nest er in, zoodat de eitjes door het vlieggat goed zichtbaar waren.

Voor de veiligheid had ik het liever lager gehad, maar dan zouden de vogels het niet vinden, vreesde ik.

Tusschen de trommel en het keukenraam was nog een kleine ruimte.

Gauw een spijker daar in de muur, het kastje dichtgemaakt en opgehangen. Alles moest heel gauw in zijn werk gaan: zouden de eieren niet koud worden, dan mocht er niet te veel tijd verlopen.

Daar hing de nieuwe woning. Toen in huis en in de schuur voor een raampje op den loer, zoodat ik er een goed gezicht op had.

Het gerommel van den donder verminderde, de

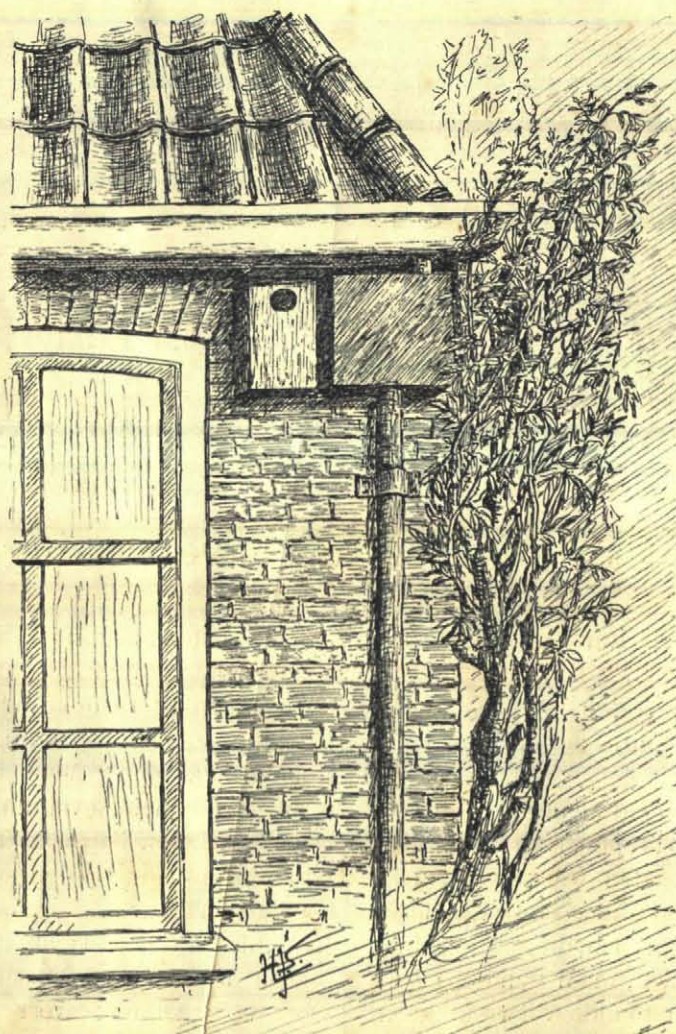
zware wolken losten zich op in ijle, grijze vlokken. Zouden de vogels dan toch in 't gelijk gesteld worden? Een paar minuten al zat ik op wacht; reeds had ik berouw over mijn daad, toen ik iets langs mijn raampje zag snorren. Waarachtig, daar zat het wijfje in den vlierstruik en bijna op 't zelfde oogenblik was het in den zinken trommel verdwenen. Een paar tellen — daar zat het weer op den rand. Nu moest het de eitjes kunnen zien! Weer in den trommel — er uit — er in, wel een keer of tien. 't Was het beestje aan te zien, dat het radeloos

was van angst en smart. 't Scheen mijn sigarenkistje wel niet te merken, en 't zat toch geen twee decimeter van zijn nestje. Waar bleef het mannetje? Liet het in dit kritiek geval het wijfje in den steek, of was het door den schrik ontoerekenbaar? Het liet zich niet zien of hooren.

Nu vloog ook het wijfje weg. „Verloren!” dacht ik. Hoe kon ik ook hopen, dat het beest zich zoo'n Amerikaansche verhuizing zou laten welgevallen, dat het mij begripen en in dat vreemde ding kruipen zou. Was me als jongen niet al vaak gezegd, dat de vogels hun nest zouden verlaten, als ik het aanraakte of zelfs er maar in ademde?

Eenige seconden verliepen. Daar verscheen het wijfje weer op den rand van den trommel. Er in, er uit, precies als den eersten keer. Maar toen zag ik, dat het zijn

halsje uitrekte en het kopje naar den goeden kant draaide: het gluurde in mijn kastje! En het bleef in de opening gluren, terwijl het heen en weer trippelde op den zinken rand. 't Was een oogenblik van geweldige spanning voor mij. Nu vloog het op, en vlak voor de opening bewoog het zoo vlug de vleugeltjes, dat het in de lucht scheen te staan. Had ik nu maar een zitstokje aangebracht! Maar daarvoor was geen tijd geweest. — Weer op den rand — even uitrusten! Toen opnieuw aan 't fladderen en — daar schoot het naar binnen. Maar ook dadelijk er weer uit. Waarachtig weer in den

Het Roodstaartjeshuis.

Roodstaartjes. Links: wijfje, rechts: mannetje.

trommel! Nu werd ik bijna boos op het dier. „Domkop!” zei ik juist halfvloed, toen het weer op den rand verscheen. Weer vloog het in mijn kistje en — 't kwam er niet weer uit. Ik wachtte, wachtte, tot ik door 't staren niets meer zag. Toen ging ik weg en zorgde, dat dien avond niemand meer achter het huis kwam.

Den volgenden morgen keek ik een beetje van uit de verte en... ik kon het spitse bekje voor de opening zien. Geregend had het niet. Maar een paar dagen later werd ik 's nachts wakker door 't geraas van het nederplassende water. Ik dacht aan mijn vogels — een prettige gedachte! Wat zou er in 't hartje van het broedende wijfje omgaan, nu het veilig zat als Noach in de arke, terwijl de zondvloed bruiste in de voormalige woning?

's Morgens was de natuur als herleefd; de bladeren der boomen waren gewasschen en lieten nog dikke druppels op de aarde vallen. Natuurlijk keek ik eens gauw naar mijn vogelhuis. Het losse hooi was langzamerhand gezakt en het nest mee, zoodat ik, op den grond staande, niets meer kon zien. Plot-

seling verscheen in den vlierstruik het wijfje — met wormpjes in den bek: ze hadden jongen! Die stumperds: als ik het nest nu eens had laten zitten!

Later keek ik eens in het nest — er waren er vier, wat in de gegeven omstandigheden veel was. En mijn roodstaartje bracht ze zonder tegenspoe-den groot.

Maar het mannetje kon mij niet recht bevallen: die leefde als grand-seigneur in onzen tuin, terwijl hij 't wijfje maar geheel alleen voor de drukke huishouding liet zorgen. 't Moest al heel toevallig zijn; maar ik heb hem nooit de jongen zien voeren. Dan was het mannetje van mijn tuinfluiters, (*) die vlak bij 't raam van onze woonkamer in een leiroos een nest hadden, welke woning ik voor al te nieuwsgierige jongens had beschermd, door er eenige dichtbebladerde takjes voor langs te binden, vrij wat voorbeeldiger huisvader.

Meeden.

H. J. SMID.

(*) *Sylvia simplex*, Lath.

HOMMELS AAN 'T WERK.

Iedereen weet, dat onze hommels tweeërlei soort van nesten bouwen; sommige stichten hun woningen in holten in den grond, tusschen steenen of in holle boomen; andere bouwen hun kunsteloze cellen *boven* den grond in een kuiltje of in een voor, en bedekken ze met mos, grassprietjes of plantenvezels. Deze laatste worden „moshommels” genoemd; in ons land komen er een half dozijn soorten van voor, waaronder de Akkerhommel (*Bombus agrorum*), met zijn bruin borststuk, lichtere flanken en geel-met-zwart of bruin-met-zwart achterlijf, wel de meest algemeene is.

Hommelnesten zijn minder sterk bevolkt dan bijenkorven, toch kan in gunstige zomers het zieltal wel stijgen tot om en bij de duizend en 't is te begrijpen, dat voor de bedekking van zoo'n „sterk” moshommelnest heel wat materiaal noodig is. Nu heeft men omtrent de manier, waarop de moshommels hun bouwstoffen bijeenbrengen, allerlei fraaie verhalen opgedischt; in de tweede druk van „Van Vogels, Vlinders en Bloemen” ben ik zoo vrij geweest de waarheid ervan in twijfel te trekken en te verklaren, dat ik het eerst gezien moet hebben, om er iets van te gelooven.

Welnu, kort na 't verschijnen van ons boekje heb ik er iets van gezien, en omdat alle hommels nu weer druk rondvliegen en ze binnen enkele weken

door 't uitkomen van het eerste broed aan woning-uitbreiding zullen moeten gaan denken, wil ik dat hier eens vertellen.

Het kan niet uitblijven, of deze of gene van onze lezers of lezeressen zal betere en vollediger waarnemingen kunnen doen en als ze die dan aan ons Tijdschrift willen meedeelen, schieten we met de kennis van onze hommels weer een heel eind op.

Ik begrijp eigenlijk niet, hoe 't komt, dat er zoo weinig liefhebberij bestaat voor de studie van onze wilde bijen en hommels. In de drie jaren, dat ons Tijdschrift nu al bestaat, hebben we nog maar één „hommelbrief” gekregen, terwijl het aantal der vogelbrieven, kever- en vlinderbrieven, spinnebrieven en slakkenepistels legio is. Toch is er geen loonender, plezieriger en gemakkelijker studie dan juist het nagaan van onze harige bloemenvrienden.

Het zijn misschien de eenige dieren, die geen schade aanrichten; ze hebben 't niet noodig, planten of dieren te verdelgen, om zelf te kunnen bestaan. Ja, de hommels bijten wel eens een bloemkroon door, en de behangersbijtjes knippen stukjes uit de bladeren, maar dat is dan ook alles. Daar staat tegenover, dat ze de voornaamste bloemenbestuivers zijn en dat ze iedereen, die zich met hen wil bezighouden, den weg wijzen naar licht en zonneschijn, naar kleurenpracht en liefelijke geuren. Maar ter zake.